

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/56/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5119208676
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5119208676.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: B. X., nar. XX.X.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, dieťa rodičov: matka - M. X. U., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. XXXX/X, V. a otec - Ing. D. X., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, V., právne zastúpený JUDr. Zdenkou Hulmanovou, advokátkou so sídlom U. W. X, V., o zvýšenie vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa, na základe odvolania matky proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 37P/147/2019-741 zo dňa 22. júla 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že :

- otec je s účinnosťou od 1.9.2019 povinný prispievať na výživu maloletého B. X., nar. XX.X.XXXX, zvýšenou spotrebnou časťou výživného v sume 240 eur mesačne k rukám matky a sporiacou časťou výživného v sume 25 eur mesačne na osobitný účet maloletého zriadený matkou, a to vždy do 15. dňa toho-ktorého kalendárneho mesiaca;
- vo zvyšnej časti (t.j., čo do spotrebnej časti výživného v sume 275 eur a sporiacej časti výživného v sume 100 eur) návrh matky na zvýšenie výživného zamietá;
- tým sa mení rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 21P/47/2017-615 zo dňa 11.9.2017 v časti určenia výživného;
- nedoplatok na zvýšenej spotrebnej časti výživného za obdobie od 1.9.2019 do 30.6.2020 spolu v sume 650 eur je otec povinný uhradiť v mesačných splátkach vo výške 20 eur splatných spolu s bežným výživným, počnúc prvým mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) zvýšil s účinnosťou od 1.9.2019 povinnosť otca prispievať spotrebnou časťou výživného na mal. B. na sumu 225 eur mesačne. Sporiacu časť výživného ponechal vo výške 25 eur (mesačne na osobitný účet maloletého zriadený matkou). Nadväzne vymedzil povinnosť uhradiť nedoplatok na zvýšenej spotrebnej časti výživného za obdobie od 1.9.2019 do 30.6.2020 spolu v sume 500 eur a to do 31.8.2020 k rukám matky. Napokon (v rámci výrokovej časti) konštatoval zmenu rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 21P/47/2017 - 615 zo dňa 11.9.2017 v časti určenia výživného na mal. dieťa.

2.Okresný súd východiskovo s poukazom na § 62 ods. 1 až 5, § 63 ods. 3, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 (všetky citované v napadnutom rozsudku) Zákona o rodine (ďalej len ZoR) uviedol,

že za najdôležitejší parameter pre určenie výživného považuje bežný príjem a majetkové pomery povinnej osoby s tým, že tento reálny stav konfrontuje s potenciálom povinného rodiča. Výživné je totiž určené povinnému rodičovi na základe jeho možností a schopností. Je síce zrejmé, že deti majú zdieľať životnú úroveň oboch rodičov, avšak samotná okolnosť, že rodič, ktorému je dieťa zverené, má vyšší životný štandard alebo vyšší príjem, neznamena, že to povinného rodiča zbavuje zodpovednosti a znižuje rozsah jeho vyživovacej povinnosti. Vyšší príjem môže byť (a spravidla býva) totiž výsledkom lepšieho vzdelania, zvýšenej snahy pracovať alebo i pracovať na sebe samom (viac pracovných aktivít a nadčasov, služobný postup na základe predchádzajúcich dobrých výsledkov, neustále vzdelávanie a pod.). Preto by bolo nespravodlivé a demotivujúce, ak by snaha a zvýšené úsilie jedného rodiča bola dôvodom na zníženie rozsahu vyživovacej povinnosti druhého rodiča (najmä ak tento osobnú snahu nevyvíja). Okrem toho rodič, ktorému je dieťa zverené, sa o dieťa aj osobne stará a zabezpečuje mu bytové potreby, čím si vyživovaciu povinnosť už plní naturálnym spôsobom. V neposlednom rade je úplne bežné, že takýto rodič, ak má lepšie pomery, deťom dopraje vyšší štandard bez ohľadu na to, aké výživné druhý rodič platí.

3. Opísaný záver podľa súdu prvej inštancie platí aj naopak, t.j. ak rodič, ktorému je dieťa zverené, má nižší životný štandard, neznamena to, že by životný štandard detí nemohol byť zlepšený práve z výživného povinného rodiča, ktorému to pomery dovoľujú. Zároveň však výživné oprávnených detí nemá byť určené ani použité na plnenie potrieb iných osôb, a to ani rodiča, ktorý sa o deti osobne stará; tento nemôže z výživného mal. detí profitovať.

4. Na základe toho súd konštatoval, že pomery oprávneného rodiča, do rúk ktorého sa výživné platí, sú pri určovaní vyživovacej povinnosti sekundárne a nie je potrebné ich dokazovať v takom rozsahu ako príjem a majetkové pomery rodiča povinného na platenie výživného. Preto pri rodičoch, ktorí sa o deti starajú, zisťuje len ich bežný príjem a základné majetkové pomery, či majú ďalšie vyživovacie povinnosti, avšak podrobné dokazovanie už ďalej nevykonáva.

5. Ďalším parametrom pre určenie výživného, ktorý súd pri určovaní výživného skúma, sú potreby mal. detí, pričom v rámci dokazovania považuje súd prvej inštancie za hospodárne a účelné skúmať len tú okolnosť, či ide o dieťa v štandardnej sociálnej skupine alebo naopak, či dieťa pochádza z nadštandardnej sociálnej vrstvy alebo žije v chudobných pomeroch (subštandard). Uvedené vyhodnotí podľa pomerov zistených u rodičov. Nie je preto hospodárne/účelné ani potrebné dokazovať výdavky mal. detí nad uvedený rozsah, nakoľko presnosť dokazovania je i tak relatívna, nakoľko (z praxe vyplýva), že aj keď každé dieťa je iné a má iné potreby, vo všeobecnosti sú ich potreby - v určitom veku a v sociálnej skupine - v celkovom vyčíslení približne rovnaké, rozdiely sú často len v jednotlivých položkách. Výnimku tvoria situácie, ak mal. deti majú výrazne zhoršený zdravotný stav, prípadne, ak sú veľmi talentované a venujú sa nejakej nákladnej športovej či umeleckej činnosti; v takom prípade je nutné podrobnejšie skúmanie, ktoré výdavky sú nevyhnutné na vynaloženie, prípadne zodpovedá otázku, či si dieťa vzhľadom na pomery rodičov môže takúto nákladnú činnosť dovoliť. V ostatných prípadoch, pokiaľ niektoré dieťa má napr. vyššie nároky na stravu, je možné uvedený zvýšený náklad kompenzovať zníženými výdavkami na iné položky, ako sú napr. ošatenie, záujmy, kultúra a podobne. Veľmi veľa detí má v súčasnej dobe oslabenú imunitu, trpí alergiami, takže ide už o bežný zdravotný stav. Ďalšie výdavky na zdravotnú starostlivosť variujú, či už je to zubný strojček, okuliare, apod., a aj v týchto prípadoch je nutné potreby dieťaťa uhradiť len v primeranej výške, podľa pomerov rodičov. Podobne je tomu pri záujmovej, vzdelávacej a rekreačnej činnosti. V konečnom dôsledku aj oprávnené potreby dieťaťa môžu byť uspokojené len do takej miery a v takej kvalite, ktorá zodpovedá životnej úrovni rodičov, tie isté potreby dieťaťa môžu byť uspokojované v rôznych štandardoch (tričko sa dá kúpiť za 5 eur, ale aj za 50 eur), aj v niektorých prípadoch sa môže stať, ak nejde o nevyhnutnú potrebu, že sa neuspokojí vôbec.

6. Podľa okresného súdu sa tak dokazovanie pri určení výživného začína podobať podrobnej vyšetrovacej činnosti závažného trestného činu. Súd je v rámci svojej praxe konfrontovaný s predkladaním dôkazov (pokladničných dokladov) už aj o tých najbežnejších potrebách dieťaťa ako je strava, ošatenie, hygiena. Relevantnosť týchto dôkazov je limitovaná tým, že nedokazujú samy osebe, či boli použité priamo na potreby mal. dieťaťa a neboli povedzme použité pre iného člena domácnosti. Rovnako je často možné namietat' ich účelnosť a primeranosť; ak životnej úrovni dieťaťa nezodpovedajú, súd ich i tak nemôže akceptovať. Často sa tiež stáva, že povinný rodič pred skončením konania alebo rozhodnutím vo veci platí len nevyhnutné výživné, alebo dokonca neplatí výživné vôbec, a teda druhý rodič môže plniť potreby maloletých detí len v obmedzenom rozsahu, teda nie v takej miere, ktorá zodpovedá oprávneným potrebám dieťaťa. V takých prípadoch teda rodič veci zakúpi, avšak reálne nemôže preukázať vyššie výdavky, pretože ich nedokázal vynaložiť; ak by len na takomto základe bolo určené výživné súdom, bolo by to nespravodlivé tak voči rodičovi, ktorý supluje vyživovaciu povinnosť druhého rodiča, ako aj voči dieťaťu samotnému. Súd teda nemôže určovať výživné len na základe

predložených dôkazov, musí vychádzať z vlastnej praxe a svoje úvahy o oprávnených výdavkoch dieťaťa korigovať tak, aby zodpovedali sociálnym pomerom účastníkov konania. Podrobné skúmanie preto nezodpovedá výkladu ustanovení § 62 ZoR, ktoré ohľadne potrieb mal. dieťaťa ustanovuje len to, že dieťa sa má právo podieľať na životnej úrovni rodičov. Ohľadne výdavkov dieťaťa je teda na mieste vykonávať dokazovanie len do takej miery, či sa životná úroveň dieťaťa a jeho rodičov výrazne vymykajú zo všeobecného priemeru spoločnosti alebo nie.

7. Súčasne z pohľadu aktuálneho spoločenského trendu, kedy sa mimo manželstva rodí jedna tretina všetkých novorodencov a každé druhé manželstvo sa rozvádza platí, že sa rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností začína týkať štatisticky takého významného počtu mal. detí, že je nutné prijať určitý úzus a štandard pri určovaní výživného z hľadiska rozhodovacej činnosti tak, aby neboli príliš veľké rozhodovacie odlišnosti od sudcu k sudcovi a zároveň, aby pri takom počte vecí na rozhodnutie konanie netrvalo neprimerane dlho. Je zrejmé, že podrobné dokazovanie zbytočne predlžuje konanie a s ohľadom na už vyššie uvedené, výsledky dokazovania nemusia zodpovedať reálnemu stavu, potrebám detí. Okrem toho, základným pilierom spravodlivosti je predvídanie práva (súdneho rozhodnutia), a preto za podobných okolností by výživné malo byť určené rovnako.

8. Nakoľko zákonodarca na uvedenú spoločenskú potrebu zatiaľ nereflektoval a všeobecnú normu v tomto smere nevydal (ako je to napr. pri živnostníkoch, ktorí sú nad určitý príjem a podľa jeho výšky, bez ohľadu na zisk, povinní platiť odvody do sociálnych fondov), súd pristúpil k určovaniu výživného v podstate tabuľkovým systémom, podľa príjmu povinného rodiča, počtu vyživovacích povinností, keď ide o základné činitele ovplyvňujúce výšku výživného. Ďalej súd prihliadal ku skutočnosti, či povinná osoba vlastní nehnuteľnosť na bývanie. Je totiž názoru, že je rozdiel medzi rodičom, ktorý už vlastní nehnuteľnosť vhodnú na bývanie a ktorý súčasne nie je zaťažený úverom na jej obstaranie, a rodičom, ktorý si na zabezpečenie bývania úver vziat' musel. Takýto majetok vplýva na možnosti povinného rodiča plniť si vyživovaciu povinnosť, keďže ho odbreňuje od podstatného výdavku

9. Následne súd prvej inštancie konštatoval, že naposledy bolo o výživnom rozhodované rozsudkom tamojšieho súdu č. k. 21P/47/2017 - 615 zo dňa 11.9.2017. Výživné bolo (vtedy) určené v sume 200 eur mesačne počnúc septembrom 2017, z toho 175 eur ako spotrebná časť výživného a 25 eur ako sporiaca časť výživného. V tom čase matka poberala invalidný dôchodok v sume 126 eur a príspevok rozvedenej manželky v sume 70 eur mesačne. Otec mal čistý mesačný príjem 1.200 eur mesačne a matke hradil uvedený príspevok. Maloletý bol na prvom stupni základnej školy.

10. Aktuálne je otec zamestnaný v stavebníctve s tým, že práce vykonáva najmä v Bratislave. Z tohto zamestnania dosiahol priemernú čistú mzdu 1.489 eur za obdobie 5/2017-12/2019 a 1.515 eur za obdobie 1 - 4/2020, pričom poberal aj cestovné náhrady v priemernej výške 200 eur. Z cestovných náhrad si otec hradí len stravovanie, ubytovanie má zabezpečené prostredníctvom zamestnávateľa. Tu okresný súd zdôraznil, že vychádzal príjmu otca vo výške 1.500 eur mesačne. Aj keď otec k príjmu dostáva cestovné náhrady, prihliadol k tomu, že cenová úroveň stravovania je v Bratislave vyššia (obedné menu 10 eur). Otec na cestách trávi viac ako 20 pracovných dní a je teda zrejmé, že uvedené cestovné náhrady aj skutočne na zvýšené výdavky spotrebuje. Preto k cestovným náhradám neprihliadal, keďže v konečnom dôsledku nezlepšujú príjmové pomery otca..

11. Otec žije v spoločnom dome a domácnosti so svojou manželkou, ktorá je dôchodkyňa, pričom vlastní ešte v podielovom spoluvlastníctve trojizbový byt (v 3-inách), kde má právo doživotného bývania jeho matka. Nemá žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu.

12. Okresný súd v danej spojitosti zamietol návrh matky na zisťovanie príjmu otcovej manželky, nakoľko otec netvrdil, že by si táto má voči nemu uplatňovala vyživovaciu povinnosť; manželka otca sa podieľa na nákladoch v spoločnej nehnuteľnosti v rovnakej miere ako otec. Súd má za to, že by zisťovaním príjmu manželky otca presiahol mieru, do akej môže zisťovať skutočný stav vecí a neprimerane zasiahol do práv tretej osoby, ktorá nie je účastníkom konania v tejto veci. Túto okolnosť by však súd zisťoval/ preskúmaval, ak by otec tvrdil, že jeho manželka nemá dostatočný príjem a musí ju vyživovať.

13. Pokiaľ ide o matku, táto v súčasnej dobe nepracuje, je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 147 eur, resp. 151 eur od januára 2020. Matka je však dobrovoľne poistená v Sociálnej poisťovni, vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti, pričom do apríla 2019 hradila poisťné z vymeriavacieho základu 1.000 eur a následne zo sumy 1.800 eur. Výška odvodov činila mesačne priemerne na nemocenské poistenie 44 eur, neskôr 66 eur, na poistenie v nezamestnanosti 44 eur, neskôr 66 eur, na dôchodkové poistenie 288 eur, neskôr 431 eur. Matka z dôvodu práceneschopnosti poberala nemocenské dávky za obdobie 5/2018 - 4/2019 vo výške 510 eur mesačne a od januára 2020

poberá nemocenské dávky v priemernej výške 904 eur. Od júna 2019 do decembra 2019 poberala zas ošetrovné v sume 183 eur mesačne, pričom od mája 2018 do apríla 2019 a následne od januára 2020 nebola povinná platiť vyššie uvedené odvody do poisťných fondov. Matka nevlastní žiaden majetok, býva v nehnuteľnosti, ktorá patrí jej synovi - podnikateľovi. Podľa tvrdenia matky tento jej pomáha s platením odvodov, ako aj starostlivosťou o maloletého.

14. Nadväzne okresný súd zhrnul, že od posledného určenia výživného uplynuli (iba) dva roky. Maloletý za toto obdobie primerane vyrástol, od septembra 2019 začal navštevovať vyšší stupeň základnej školy, a tým sa čiastočne zvýšili jeho potreby. Súčasne u otca došlo k zvýšeniu príjmu. Okrem toho maloletý trpí neurologickými ťažkosťami, myofasciálnym bolestivým syndrómom a únavovým syndrómom ako aj hyperventiláciou, má poruchu statodynamiky pohybového aparátu, trpí nadváhou, v dôsledku čoho musí absolvovať rehabilitácie.

15. Podľa súdu prvej inštancie teda došlo k zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie doterajšej úpravy výživného. Za primerané pritom vo všeobecnosti považoval (pri jednej vyživovacej povinnosti) rozsah vo výške min. 15 až 20 % z čistého mesačného príjmu (z 1.500 eur), t.j. 225 až 300 eur mesačne. V danej veci, s ohľadom na existujúce záväzky otca a vek dieťaťa ustálil rozsah 16,67 %, teda sumu 250 eur. K zvyšovaniu výživného dochádza len po krátkom období, avšak maloletý má zvýšené náklady spojené so zdravotným stavom, za primerané sa preto javí zvýšenie spotrebnej časti výživného o 50 eur mesačne, teda na sumu 225 eur. Dodal, že matka nie je odkázanou osobou, poberá príjem, ktorý presahuje aj priemernú mzdu u pracujúcich zamestnancov, môže sa teda aj ona podieľať na zvýšených výdavkoch maloletého. Čo sa týka rehabilitácií, lekári výslovne neindikujú nutnosť ich absolvovania v súkromných zariadeniach, skôr konštatujú, že ich osobne preferuje matka. Rehabilitácia mimo verejného sektora zdravotníctva preto nie je ničím odôvodnená, a potreby dieťaťa je nutné prispôsobiť súdom určenému výživnému.

16. Nakoľko celkové výživné 250 eur dosahuje maximálnu výšku, ktorú má/môže aktuálne otec platiť, nezostal priestor na zvýšenie sporiacej časti výživného. V danej súvislosti poznamenal, že majetkové pomery otca sa ničím nevymykajú z bežného priemeru. Je podielovým spoluvlastníkom dvoch nehnuteľností, v jednej býva on s manželkou a v druhej jeho matka, pričom ešte napriek svojmu veku je platiteľom úverov vzatých na bývanie (v pôvodnej výške 46 tisíc eur s mesačnou splátkou 615 eur) a tieto záväzky zdieľa so svojou manželkou. Nevlastní teda nehnuteľnosti, ktoré by ďalej mohol investične využívať (prenajímať, prípadne predať, keďže byt, ktorý vlastní obýva jeho matka). Nemá teda aktuálne možnosti zlepšiť si finančnú situáciu. Napokon, s ohľadom na vek a náročnosť práce v stavebníctve na týždňových pracovných cestách, má otec právo na oddych počas víkendov a nie je možné od neho spravodlivo požadovať dopĺňovanie príjmu formou brigád, len aby sa naplnili neprimerané požiadavky matky na výživné. Nie je tiež ničím odôvodnené ani bežné, aby pri vyššie opísaných pomeroch rodičov mal maloletý pri dosiahnutí plnoletosti disponovať nasporeným majetkom vo výške 10 tisíc eur.

17. Záverom okresný súd argumentoval, že nie je možné prihladiť k tomu, že otec sa s maloletým nestretáva pravidelne, pretože je to spôsobené narušeným vzťahmi medzi rodičmi, ktorú okolnosť z veľkej miery ovplyvňuje psychické ochorenie matky. Otec totiž subjektívne prejavuje záujem o stretávanie sa s dieťaťom, aj je ochotný poskytovať vecné plnenia nad rámec výživného a za bežných okolností by sa tak aj dialo.

18. Začiatok zvýšenej vyživovacej povinnosti okresný súd určil k 1.9.2019, kedy maloletý nastúpil na druhý stupeň základnej školy. Nakoľko otec nad rámec dosiať určeného výživného neprispieval, za ročné obdobie od 1.9.2019 do 30.6.2020 mu vznikol nedoplatok v sume 500 eur (50 eur za desať ročných mesiacov).

19. Voči tomuto rozsudku podala odvolanie matka, ktorá sa domáhala uložiť otcovi povinnosť platiť mesačne výživné vo výške 275 eur k rukám matky a tvorbu úspor vo výške 100 eur mesačne. Okresnému súdu vytýkala, že nedostatočne prihladol na príjem a majetkové pomery otca, taktiež reálne potreby dieťaťa a jeho zdravotný stav, ako aj na to, že o maloletého sa stará zdravotne ťažko postihnutá matka s mierou postihu 55% a invalidným dôchodkom. Pri často chodom dieťaťu (prvý polrok 140 vymeškaných hodín s pribudnutými ďalšími zdravotnými problémami - neurologické, ortopedické zdôraznila, že nemá šancu sa zamestnať. Okrem zdravotných problémov už označených, dieťa potrebuje strojček na zuby, aby sa u neho napravil cievny predkus. Okresný súd nesprávne vyhodnotil, že lekári výslovne neindikovali nutnosť kvalifikovania súkromných individuálnych rehabilitácií. Maloletý totiž vzhľadom k rozsiahlym zdravotným ťažkostiam - silné bolesti hlavy, chrčty, porucha rovnováhy, závrate, súkromné

individuálne rehabilitácie súrne potrebuje. Na štátne rehabilitácie je však čakacia doba minimálne pol roka, dĺžka cvičenia je limitovaná na 15 minút, pričom v možnostiach a schopnostiach otca je mu ich umožniť. Ďalej poznamenala, že v priebehu konania sa ocitla z dôvodu vážnych zdravotných problémov na PN, ktorá je časovo limitovaná, nie je možné ju považovať za stabilný príjem. Po zaplatení odvodov synovi jej z nemocenského ostáva len 350 eur na prežitie. Zdôraznila, že najstarší syn jej prispieva z dôvodu jej vážneho zdravotného stavu - má umelý bedrový kĺb, silnú nekrózu druhého kĺbu, čaká ju ďalšia operácia, depresie kvôli ťažkostiam.

20. Podľa odvolateľky súd uprednostnil záujmy otca pred záujmami maloletého dieťaťa. Nezohľadnil totiž benefity z pracovného pomeru v podobe cestovných náhrad. Taktiež neprihliadol na skutočnosť, že súčasťou domácnosti otca je aj jeho manželka, pričom súd nevyhovel žiadosti o zistenie príjmu manželky, ktorá sa nepriamo podieľa na otcovej vyživovacej povinnosti a to tým, že hoci je starobná dôchodkyňa, poberá zo zahraničia nadštandardný dôchodok. Obdobne nebral do úvahy ani to, že sa otec s maloletým nestretáva 15 mesiacov ho nevidel, celá osobná starostlivosť je teda v réžii matky, hoci je pravdou, že je to spôsobené ich narušenými vzťahmi, avšak otec odmieta obnovu vzťahu prostredníctvom psychológa, čím sa ešte zhoršujú psychické problémy.

21. Nesprávne podľa matky okresný súd vyhodnotil fakt, že od posledného určeného výživného uplynuli 2 roky. V konaní 21P/47/2017 totiž bola uzavretá rodičovská dohoda o zvýšení výživného o 10 eur. Naposledy však súd o výživnom rozhodol v konaní 30P/236/2015, kde bola výška výživného v sume 190 eur. V uvedenom konaní súd prihliadal na to, že otec maloletému naďalej platí životné poistenie, pričom týždeň po predmetnom konaní otec maloletému poistenie účelovo zrušil. V uvedenom konaní zároveň súd prvej inštancie uviedol chybný štatistický údaj v súvislosti s výškou príjmu otca. Ďalej odvolateľka namietala nesprávnosť tvrdenia súdu, že od prvého určenia výživného došlo k nárastu príjmu otca o tretinu. K nárastu totiž došlo zo sumy 887,93 eur na sumu 1.700 eur, t.j. takmer o 100 %.

22. Otec maloletého sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

23. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím okresného súdu.

24. V písomnom vyjadrení k stanovisku kolízneho opatrovníka matka uviedla, že kolízny opatrovník nedostatočne venoval pozornosť zlému zdravotnému stavu maloletého, keďže sa osobne nezúčastnil na pojednávaní konanom dňa 22.6.2020, ktorým bol vyhlásený rozsudok. Ďalej zopakovala, že zdravý vývoj maloletého po zistených diagnózach nevyhnutne vyžaduje podstatne vyššiu sumu, ako bola určená okresným súdom. Jeho stav si vyžaduje cvičenie na zlepšenie fungovania obehového pohybového systému, ako aj cvičenie podporujúce emočné uvoľnenie, aby sa predišlo nesprávnemu vývoju pohybového aparátu v dôsledku zistenia vegetatívnej distónie aj ochrany niektorého z vnútorných orgánov. Takisto má nedostatočnú koaktiváciu svalstva, deficit koordinácie pohybu a vadný dychový stereotyp.

25. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 2 ods. 1 a § 7 CMP v spojení s § 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 65 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario, za súčasnej aplikácie § 219 ods. 3 CSP a § 378 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 388 CSP tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

26. Súd prvej inštancie východiskovo náležite vymedzil relevantnou právnou úpravou vyžadovanú podmienku - zmenu pomerov - za splnenia ktorej môže dôjsť k zmene skoršej súdnej úpravy vyživovacej povinnosti. Právne bezpredmetnou je z tohto pohľadu odvolateľkou namietaná skutočnosť, že pri poslednej úprave vyživovacej povinnosti došlo „len“ k rodičovskej dohode. Aj takáto úprava/dohoda totiž predstavuje poslednú úpravu vyživovacej povinnosti, preto je otázku existencie zmeny v (aktuálnych) pomeroch potrebné (ako to správne učinil okresný súd) posudzovať práve vo vzťahu k tejto (poslednej/prechádzajúcej) úprave. Procesne neprípustnou je tiež revízia záverov skoršieho právoplatného rozhodnutia, ako sa toho domáha matka vo vzťahu k údajne nesprávnemu štatistickému údaju obsiahnutému v predchádzajúcom rozsudku okresného súdu.

27. Následne, v konkrétnostiach súdnej veci súd prvej inštancie správne vymedzil/označil okruh skutočností, v ktorých je možné vzhládnuť z pohľadu aplikovaných noriem kvalifikovanú zmenu pomerov a to na strane rodičov i dieťaťa. Nad rámec okresným súdom pomenovaných dôvodov je potrebné

ako (ďalšiu) zmenu vyhodnotiť aj skutočnosť/zmenu, že otec už matke neprispieva príspevkom na výživu rozvedeného manžela. Nemožno sa však stotožniť s požiadavkou matky na ďalšie dokazovanie ohľadne príjmu/dôchodku aktuálnej manželky otca. Neexistuje totiž žiadny vecný (hmotno-právny) nárok maloletého B. voči nej. Náležite tiež súd prvej inštancie poznamenáva, že určitú relevanciu by táto otázka mohla získať v prípade, ak by si manželka otca uplatňovala (napríklad účelovo) plnenie vyživovacej povinnosti voči nemu/otcovi, čo však nezodpovedá skutkovému stavu.

28. Nezodpovedá ďalej obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacia námietka, v zmysle ktorej súd prvej inštancie nezohľadnil zdravotné problémy dieťaťa a benefity poberané otcom. Uvedenými skutočnosťami sa totiž súd prvej inštancie explicitne zaoberal (viď body 24 a 27 jeho odôvodnenia), vyhodnotil ich však inak, než to zodpovedá subjektívnemu presvedčeniu matky, čo však nezakladá nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. Právu na súdnu ochranu totiž nekorešponduje oprávnenie požadovať/dosiahnuť rozhodnutie podľa vlastných predstáv. Odvolací súd sa stotožňuje s vecným a logickým posúdením okolnosti, že cestovné náhrady vo výške 200 eur mesačne, nemožno bez ďalšieho považovať za akési zvýšenie príjmu, ale pokrytie zvýšených výdavkov súvisiacich s pobytom (otca) mimo bydliska a to v regióne (Bratislava) s typicky vyššou cenovou hladinou (tovarov a služieb).

29. Obdobne, pokiaľ ide o zdravotné problémy dieťaťa, okresný súd na ne prihliadol, sporným/otázny zostáva rozsah, v akom sa táto (ale aj ďalšie zistené) okolnosť má prejavovať vo výške vyživovacej povinnosti otca k maloletému B.. Hoci sa v súvislosti s obezitou (a teda perspektívou cukrovky) maloletého nie nesprávne javí poznámka právnej zástupkyne otca (prezentovaná na pojednávaní konanom dňa 22.6.2020, č.l. 739 spisu), v zmysle ktorej ide o otázku (nevhodnej) stravy/životosprávy dieťaťa zvolenej/aplikovanej matkou, komplex zdravotných problémov - a s tým súvisiacich výdavkov - maloletého je skutočne v okolnostiach súdnej veci zásadný. V dôsledku toho sa odvolací súd - pri nezmenených skutkových záveroch ustálených okresným súdom - čiastočne odchyľil od jeho právneho záveru, keď za zvýšenie výživného reflektujúce zistené skutkové okolnosti ako i relevantné zákonné kritériá (schopnosti/možnosti povinného a odôvodnené potreby oprávneného) považoval určenie jeho spotrebnej zložky v sume 240 eur mesačne. Takto ustálená čiastka zohľadňuje všetky určujúce skutočnosti posudzovanej veci, počnúc relatívne krátkou dobou od poslednej úpravy výšky výživného, cez nárast nákladov daných predovšetkým začatím príslušného stupňa vzdelania, osobnú situáciu matky, nárast príjmu na strane otca i zhoršenie zdravotného stavu dieťaťa. Pokiaľ ide o matkou namietanú okolnosť, že otec sa so synom nestretáva (a teda neplní vyživovaciu povinnosť in natura), krajský súd si osvojil záver súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého neopomenuteľným faktorom, podieľajúcim sa na tejto skutočnosti nie je ani tak absencia vôle na strane otca, ako negatívne/konfrontačné nastavenie matky voči otcovi, prenášané (úplne nevhodne) aj na maloletého B.. Je totiž ťažko predstaviteľné/uveriteľné, že pokiaľ by matka, v ktorej starostlivosti dieťa dlhodobo je a ktorá má z tohto dôvodu zásadný vplyv na formovanie názorov dieťaťa, mala záujem o pozitívny postoj syna k otcovi, nebola schopná presvedčiť svoje dieťa k takémuto žetelateľnému vzťahu k biologickému rodičovi, čím v konečnom dôsledku svoje dieťa ochudobňuje o možnosť vytvoriť si potrebný (celoživotný) vzťah k otcovi.

30. Nastavená suma výživného matke umožní (pri optimalizácii rodinných výdavkov) aj účasť na požadovaných súkromných rehabilitáciách, minimálne do času než uplynú príslušné čakacie doby na rehabilitácie hrazené z verejných zdrojov. Je v tejto spojitosti potrebné zdôrazniť, že naplnenie odôvodnených potrieb detí je možné (objektívne limitované) len do tej miery, akú dovoľujú pomery výživou povinnej osoby. Inými slovami, nemôže sa jednať o v zásade bezbrehé očakávanie splnenia akýchkoľvek požiadaviek. Takéto neakceptovateľné atribúty by napĺňalo aj očakávanie získania ďalšieho zamestnania zo strany otca.

31. Opísané úvahy sú vo svojom súhrne tiež právnym základom pre deklarovanie (v rámci výrokovvej časti rozsudku) zmeny doterajšej úpravy výživného a pre zamietnutie návrhu matky na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti.

32. Súčasne určené zvýšenie v sebe implikuje správnosť úvahy súdu prvej inštancie, že predmetné okolnosti aktuálne vylučujú možnosť úpravy/zvýšenia sporiacej zložky výživného. Ako totiž náležite uviedol už okresný súd, výška spotrebného výživného vyvolaná zdravotnými nákladmi maloletého dosiahla s ohľadom na možnosti a schopnosti otca svoje aktuálne maximum.

33. Pokiaľ ide o vyčíslenie zmeškaného výživného, pri nespochybnenom východisku, v zmysle ktorého otec riadne platil skôr určené výživné, predstavuje súčin počtu mesiacov zvýšeného výživného (10) a

rozsahu zvýšenia (65 eur) celkovú čiastku 650 eur. Konštatované viedlo odvolací súd k zmene výroku o nedoplatku pri povolení predĺženej lehoty jeho splatnosti.

34.O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 52 a § 2 ods. 1 CMP. Dotknutý výrok sa týka tak konania pred súdom prvej inštancie, ako i pred odvolacím súdom.

35.Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia. Spôsoby výkonu rozhodnutia sú upravené v § 378 a nasl. CMP.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených väd. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.